KANCELARIA SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 24 września 2015 r.

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym

(druk nr 1067)

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedmiotowa ustawa wprowadza zmiany w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) w zakresie zasad organizowania i nadzorowania wypoczynku dla dzieci i młodzieży, a także organizowania i nadzorowania kursów na kierowników i wychowawców wypoczynku.

Obecnie warunki, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży, a także zasady organizowania i nadzorowania wypoczynku oraz organizacji kursów na kierownika wypoczynku i wychowawcę wypoczynku określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. Nr 12, poz. 67, z późn. zm.).

Z uzasadnienia załączonego do projektu przedmiotowej ustawy wynika, że jej celem „(…) jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas wypoczynku, wzmocnienie nadzoru nad wypoczynkiem, zapewnienie odpowiedniej opieki wychowawczej uczestnikom wypoczynku oraz szerszego zakresu informacji dla użytkowników elektronicznej bazy wypoczynku, w szczególności dla rodziców (…)”. W uzasadnieniu wskazano również, że „(…) do kuratorów oświaty oraz do Ministerstwa Edukacji Narodowej wpływały informacje o elementach utrudniających prawidłową organizację wypoczynku i nadzór nad nim oraz wnioski dotyczące usprawnienia działania bazy wypoczynku. Ponadto

ul. Wiejska 6, 00-902 Warszawa, tel. 22 694-91-92, fax 22 694-91-06, e-mail: Danuta.Drypa@senat.gov.pl

w przepisach brakowało definicji wypoczynku podlegającego obowiązkowemu zgłoszeniu do kuratora oświaty, precyzyjnego określenia zasad nadzoru kuratora oświaty nad wypoczynkiem organizowanym w kraju, zasad nadzoru nad wypoczynkiem organizowanym za granicą, sankcji karnych za organizację wypoczynku bez umieszczenia zgłoszenia wypoczynku w bazie wypoczynku, jak również za organizowanie wypoczynku z rażącym naruszeniem przepisów prawa (…)".

W związku z powyższym wprowadzona została definicja wypoczynku wraz z przykładowymi jego formami. Tym samym rozszerzono uprawnienia kuratora oświaty do sprawowania nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży nie tylko w czasie ferii zimowych i letnich, ale także w czasie zimowej i wiosennej przerwy świątecznej.

Wprowadzone zmiany precyzują, że w ramach sprawowanego nadzoru kurator oświaty zbiera i analizuje informacje o stanie i warunkach realizacji wypoczynku na obszarze województwa, a także, odpowiednio do potrzeb, może:

1) kontrolować wypoczynek w miejscu wypoczynku;
2) żądać wglądu do dokumentacji wypoczynku w miejscu wypoczynku;
3) żądać wglądu do dokumentacji wypoczynku po zakończeniu wypoczynku;
4) występować do organizatora wypoczynku o informacje związane z organizacją i przebiegiem wypoczynku.

Ustawa przewiduje między innymi, że w przypadku niemożności usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości kurator oświaty właściwy ze względu na miejsce lokalizacji wypoczynku będzie mógł zarządzić zakończenie prowadzenia wypoczynku przez organizatora wypoczynku oraz nakazać mu niezwłoczne zorganizowanie powrotu uczestników wypoczynku do miejsca zamieszkania.

Ponadto ustawa wskazuje, że nadzór nad wypoczynkiem organizowanym za granicą będzie sprawował kurator oświaty właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora wypoczynku oraz precyzuje uprawnienia kuratora w tym zakresie.

Ustawa określa także, jakie podmioty mogą być organizatorami wypoczynku oraz nakłada na nie obowiązek zgłoszenia kuratorowi oświaty właściwemu ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora wypoczynku zamiar zorganizowania wypoczynku. Ponadto precyzuje warunki, jakie organizator musi spełnić, aby taki wypoczynek mógł organizować. W przypadku wypoczynku organizowanego za granicą

organizator wypoczynku ma obowiązek zawrzeć umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia na rzecz uczestników wypoczynku.

Zmiany wprowadzone w ustawie o systemie oświaty określają także zasady pierwszeństwa w korzystaniu z wypoczynku finansowanego ze środków pozostających w dyspozycji wojewody. Dotychczasowa grupa uprawnionych została rozszerzona o dzieci żyjące w trudnych warunkach materialnych, w tym o dzieci wychowywane przez osoby samotne.

Ponadto w ustawie zostały określone wymagania wobec osób, które mogą pełnić funkcję kierownika wypoczynku i wychowawcy wypoczynku. Wskazane zostały także podmioty, które mogą prowadzić kurs na kierownika wypoczynku oraz kurs na wychowawcę wypoczynku.

Wprowadzony został nowy rozdział dotyczący przepisów karnych, w którym przewidziano karę grzywny dla organizatorów wypoczynku w przypadku organizowania wypoczynku pomimo braku zgłoszenia tego wypoczynku w bazie wypoczynku. Tej samej karze będzie podlegał podmiot, który nie dopełni obowiązku poinformowania kuratora oświaty o zmianach okoliczności objętych zgłoszeniem wypoczynku.

Zmiana wprowadzona w ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1036) stanowi konsekwencję zmian wprowadzonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 kwietnia 2016 r., z wyjątkiem przepisu wskazującego, że system oświaty mogą wspierać między innymi jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej oraz przepisu nakazującego zgłoszenie zamiaru zorganizowania wypoczynku w okresie ferii letnich w roku szkolnym 2015/2016. Przepisy te wejdą w życie odpowiednio z dniem ogłoszenia oraz z dniem 1 marca 2016 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 99. posiedzeniu w dniu 11 września 2015 r. w efekcie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym (druk nr 3678). Pierwsze czytanie projektu odbyło się dniu 23 lipca 2015 r. na posiedzeniu Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Projekt ten był także przedmiotem pracy stałej podkomisji do spraw młodzieży.

Efekt tej pracy został zawarty w sprawozdaniu wymienionej Komisji (druk nr 3798) w brzemieniu, które nie odbiega zasadniczo od przedłożenia rządowego.

Podczas drugiego czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 9 września 2015 r. została zgłoszona poprawka, która (zdaniem jej autorów) miała doprecyzować definicję wypoczynku dzieci i młodzieży.

Podczas trzeciego czytania poprawka ta nie uzyskała poparcia.

Za przyjęciem ustawy opowiedziało się 418 posłów, 4 było przeciw, a 2 posłów wstrzymało się od głosowania.

III. Uwagi szczegółowe

Przedmiotowa ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym, niemniej jednak należy konsekwentnie powtórzyć uwagę dotyczącą konieczności opracowania nowej ustawy o systemie oświaty.

Liczne i obszerne zmiany, jakie wprowadzają kolejne ustawy nowelizujące system oświaty, naruszają reguły wynikające z Zasad techniki prawodawczej. W myśl § 84 Zasad techniki prawodawczej jeżeli zmiany wprowadzane w ustawie miałyby być liczne albo miałyby naruszać konstrukcję lub spójność ustawy albo gdy ustawa była już poprzednio wielokrotnie nowelizowana, opracowuje się projekt nowej ustawy.

Danuta Drypa
Główny legislator